

PAREIŠKIMO DĖL KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKOS¹ ŠABLONAS

[šiam šablone siūloma galima vadovaujančiosios institucijos (VI) rengiamo pranešimo dėl kovos su sukčiavimu politikos struktūra, taip pat pateikiamas audito institucijos įsipareigojimas]

Ivadas

[Programos pavadinimas] vadovaujančioji institucija (toliau – VI) įsipareigoja laikytis aukštų teisinių, etinių ir moralinių standartų, vadovautis padorumo, objektyvumo ir sąžiningumo principais ir siekia, kad jos vykdoma veiklą būtų **priešpastatoma sukčiavimui ir korupcijai**. Šį įsipareigojimą turi prisiimti visi personalo nariai. Šia politika siekiama puoselėti sukčiavimui nepalankią kultūrą, taip pat padėti užkirsti kelią sukčiavimui, nustatyti sukčiavimo atvejus ir parengti procedūras, kurios bus naudingos tiriant sukčiavimo ir susijusius nusikaltimus ir kuriomis bus užtikrinta, kad į tokius atvejus bus reaguojama laiku ir tinkamai.

Nustatyta **interesų konfliktų atskleidimo** procedūra.

Sąvoka „sukčiavimas“ paprastai naudojama apibūdinant įvairų nederamą elgesį, kaip antai, vagystę, korupciją, turto pasisavinimą, kyšininkavimą, klastojimą, klaidingą faktų pateikimą, neteisėtą susitarimą, pinigų plovimą ir svarbių faktų nuslėpimą. Tai dažnai apima apgaulingumą siekiant asmeninės naudos, naudos susijusiam asmeniui ar trečiajam šaliai, arba žalos kitam; būtent tyčia yra esminis elementas, skiriantis sukčiavimą nuo pažeidimo. Sukčiavimas ne tik gali turėti finansinį poveikį, bet ir pakenkti organizacijai, kurios pareiga valdyti lėšas veiksmingai ir taupiai, reputacijai. Tai ypač svarbu už ES lėšų valdymą atsakingai valstybinei organizacijai. Korupcija tai piktnaudžiavimas valdžia siekiant asmeninės naudos. Interesų konfliktas atsiranda, kai iškyla pavojus nešališkam ir objektyviam asmens tarnybinių pareigų atlikimui dėl priežasčių, susijusių su šeima, emociniu gyvenimu, politine ar tautine priklausomybe, ekonominiais interesais ar bet koku kitu bendru interesu su, pavyzdžiui, asmeniu, teikiančiu paraišką ES lėšoms gauti, arba tokių lėšų gavėju.

Atsakomybė

- VI bendra atsakomybė už sukčiavimo ir korupcijos rizikos valdymą perduota [nurodykite departamentą ar asmenį], kuris įpareigotas:
 - vykdyti nuolatinį sukčiavimo rizikos vertinimą, padedamas rizikos vertinimo grupės;
 - nustatyti veiksmingą kovos su sukčiavimu politiką ir reagavimo į sukčiavimą planą;
 - užtikrinti darbuotojų informavimą apie sukčiavimą ir mokymus;
 - užtikrinti, kad vykdomus tyrimus VI nedelsdama perduotų kompetentingoms tyrimo institucijoms.

¹ Pareiškimas dėl kovos su sukčiavimu politikos kartu su tinkamo sukčiavimo rizikos vertinimo procedūromis ir veiksmingų bei proporcingų kovos su korupcija priemonių įgyvendinimu pagal veiksmų planą (kai, pritaikius kontrolės priemones, rizika yra didelė arba kritinė) yra pagrindinės vadovaujančiosios institucijos kovos su sukčiavimu programos arba strategijos sudedamosios dalys.

- VI procesų vykdytojai (valdytojai) yra atsakingi už kasdienį sukčiavimo rizikos ir veiksmų planų valdymą, kaip nurodyta sukčiavimo rizikos vertinimo dokumente, ir visų pirma turi:
 - užtikrinti, kad jų kompetencijos srityje būtų įdiegta tinkama vidaus kontrolės sistema;
 - užkirsti kelią sukčiavimui ir nustatyti jo atvejus;
 - kilus įtarimui dėl sukčiavimo, užtikrinti reikiamą kruopštumą ir įgyvendinti atsargumo priemones;
 - taikyti taisomąsias priemones, įskaitant, jei reikia, administracines nuobaudas.
- Tvirtinančiose institucijose veikia sistema, kurioje registruojama ir laikoma patikima informacija apie kiekvieną veiksmą; iš VI jos gauna tinkamą informaciją apie vykdomas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikras.
- Audito institucija, vertindama sukčiavimo riziką ir esamos kontrolės sistemos tinkamumą, privalo vadovautis profesiniais standartais².

Pranešimas apie sukčiavimą

Vadovaujančioje institucijoje įdiegtos procedūros, kurias taikant apie sukčiavimą pranešama pačiai institucijai ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybai [*... pateikite informaciją apie vidaus pranešimo seką ir asmenis, pranešančius Europos kovos su sukčiavimu tarnybai...*].

Visi pranešimai tvarkomi visiškai slaptai ir remiantis [*... nurodykite atitinkamą duomenų apsaugos ir (arba) atskleidimo įstatymą...*]. Apie pažeidimus ar įtariamą sukčiavimą pranešantys darbuotojai yra apsaugoti nuo atsakomųjų veiksmų.

Kovos su sukčiavimu priemonės

VI nustatė proporcingas kovos su sukčiavimu priemones, pagrįstas išsamiu sukčiavimo rizikos vertinimu (plg. Komisijos rekomendacijas dėl 125 straipsnio 4 dalies c punkto įgyvendinimo). Visų pirma ji naudoja IT priemones rizikingoms operacijoms nustatyti (tokias kaip ARACHNE) ir užtikrina, kad darbuotojams būtų suteikta informacija apie sukčiavimo riziką ir rengiami kovos su sukčiavimu mokymai. VI aktyviai ir skubiai nagrinėja bet kokius įtariamo ar faktinio sukčiavimo atvejus, siekdama prirėkus pagerinti vidaus valdymo ir kontrolės sistemą. [*...pateikite informaciją apie nagrinėjimo procedūras...*].

Išvada

Sukčiavimas gali pasireikšti įvairiausiais būdais. VI visiškai netoleruoja sukčiavimo ir korupcijos ir turi griežtą kontrolės sistemą, skirtą užkirsti kelią sukčiavimo atvejams, juos nustatyti, kai tai praktiškai įmanoma, ir jų padariniams pašalinti.

[*Jei reikia, išbraukite arba palikite*] Šią politiką ir visas atitinkamas procedūras bei strategiją remia [*...nurodykite priežiūros organą, tvirtinsiantį kovos su sukčiavimu politiką, pvz., valdybą...*], kuris [-i] aktyviai vykdyt nuolatinę jų peržiūrą ir naujinimą.

² Tarptautiniai vidaus audito profesinės praktikos standartai, tarptautiniai audito standartai.